

Jaarverslag 2021 van de Eenheid Audit en Advies

1. Karakter jaarverslag

Als onpartijdige en onafhankelijke eenheid draagt de EAA bij aan een continue verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsvoering binnen de provincie. Daartoe toetst zij door middel van onderzoeken de sturing en beheersing van processen, projecten en programma's en adviseert zij hierover. Over haar bevindingen rapporteert de EAA aan haar opdrachtgevers. De Provinciewet (artikel 217a, lid 2) schrijft voor dat Gedeputeerde Staten (GS) schriftelijk verslag uitbrengen aan PS van de resultaten van deze onderzoeken.

In het jaarverslag is een onderscheid gemaakt tussen (1) onderzoeken en adviezen waarvan de reikwijdte zich louter beperkt tot de interne organisatie en bedrijfsvoering en (2) onderzoeken en adviezen waarvan de uitkomsten op hoofdlijnen ter kennis worden gebracht aan PS, omdat ze bestuurlijk relevant zijn.

Bij de opdrachten uit de tweede categorie kan worden gedacht aan onderwerpen waarbij derde-partijen zijn betrokken of waar een gebrekkige bedrijfsvoering direct kan leiden tot nadelige externe effecten (zoals financiële schade of reputatie- en imagoschade) voor de provincie en haar bestuurders. Voor die categorie opdrachten is afgesproken dat PS, behalve met het noemen van het onderwerp, ook door middel van het jaarverslag beknopt wordt geïnformeerd over de bestuurlijke boodschap. In het onderstaande overzicht van in 2021 afgeronde opdrachten is daartoe aangegeven welke opdrachten kwalificeren voor de tweede categorie. In de bijlage bij dit jaarverslag is per opdracht de bestuurlijke boodschap opgenomen, alsmede de hierop aansluitende acties van de opdrachtgevers. De bestuurlijke boodschap is geformuleerd door de EAA in samenspraak met haar opdrachtgevers.

2. Taken Eenheid Audit en Advies

Tot de taken van de EAA behoren:

- A. Bijdragen aan het provinciale risicomodel
- B. Uitvoeren van onderzoeken (audits en adviezen)
- C. Monitoren van de opvolging van haar aanbevelingen
- D. Programmeren van onderzoeken

A. Bijdragen aan het provinciale risicomodel

In het najaar 2021 heeft de EAA in de aanloop naar het onderzoeksplan 2022 gesprekken gevoerd met ambtelijk opdrachtgevers, behandelend ambtenaren en lijnmanagers. Centraal in deze gesprekken stonden de risico's met betrekking tot de onderwerpen waarbij zij zijn betrokken. Daarbij heeft de EAA per onderwerp een onderscheid gemaakt in het inherente risico en het restrisico. Met betrekking tot het inherente risico zijn factoren als het maatschappelijk belang, de ermee gemoeide reputatie van de provincie, het financiële belang, de complexiteit van wet- en regelgeving en de mogelijkheid van fraude meegewogen. Het restrisico betreft het deel van de inherente risico's dat niet door middel van maatregelen wordt afgedekt.

Vervolgens is de informatie uit de gesprekken verwerkt in een zogeheten onderzoeksuniverse, Dit is een overzicht van alle relevante systemen, beleidsprestaties/opdrachten, thema's en processen van de provinciale organisatie. Aansluitend heeft de EAA een selectie gemaakt uit deze onderwerpen. Daarbij is niet alleen gekeken naar de hoogste restrisico's, maar bijvoorbeeld ook of het desbetreffende

onderwerp eerder is onderzocht en wat een goed moment is voor onderzoek gezien de ontwikkelingen rond een onderwerp.

Tot op heden is het onderzoeksuniversum door de EAA alleen gebruikt voor de programmering van haar opdrachten. Voor 2022 wil zij kijken op welke wijze dit overzicht kan bijdragen aan een beter risicomanagement voor de gehele provincie. Binnen de provinciale organisatie wordt risicomanagement verder ontwikkeld onder coördinatie en regie van het Kernteam Risicomanagement. Dit team bestaat uit medewerkers van beleidsafdelingen en uitvoerende afdelingen. De EAA maakt deel uit van dit Kernteam.

B. Uitvoeren van onderzoeken en adviezen

Voor 2021 waren 28 opdrachten gepland (10 overlopende opdrachten uit 2020 en 18 nieuwe opdrachten voor 2021). Aanvullend werden in dat jaar 4 nieuwe opdrachten geaccepteerd en vervielen 4 opdrachten om verschillende redenen, waardoor het aantal opdrachten gelijk bleef. In 2021 heeft de EAA 18 ervan afgerond. De overige 10 opdrachten worden in 2022 afgerond.

Voor een overzicht van de afgeronde opdrachten wordt verwezen naar onderstaande tabel. De opdrachten met een bestuurlijke boodschap zijn met een asterisk aangeduid.

Onderwerp	Opdrachtgever	Maand van Oplevering
Overlopende opdrachten uit 2020		
Backup-, recovery- en uitwijkprocessen *	Hoofd afdeling I&A	Januari
Ontwikkeling van het opdrachtgeverschap	Hoofd afdeling Opdrachtgeverschap	Februari
DigiD-audit 2020	Hoofd afdeling I&A	Maart
Overdracht natuurgebied Spuimonding-West *	Provinciesecretaris	Maart
Cybersecurity van Operationele Techniek – pompen en gemalen	Hoofd Eenheid Advies Gebruik Assets (DBI)	April
IT-portfoliomanagement	Hoofd afdeling I&A	Juni
Sturen met de nieuwe begrotingsindeling *	Provinciesecretaris	Juli
Risico's rondom het gebruik van clouddiensten	Hoofd afdeling I&A	Juli
Opdrachten uit het onderzoeksplan 2021 / Nieuwe opdrachten 2021		
Vooronderzoek extra MT-leden	MT-lid afdeling P&O	April
Netwerk programma H2GO *	Wethouder Goeree-Overflakkee / Gedeputeerde provincie Zuid-Holland	Mei
Randvoorwaarden beleidsaanpassingen omgevingsbeleid *	Concerndirecteur	Juli
Kwaliteitssysteem informatiebeheer *	Hoofd afdeling I&A	Juli
DigiD-audit op richtlijn U/PW.03	Hoofd afdeling I&A	Augustus
Kostenbewustzijn bij de inhuur van externen *	MT-lid afdeling P&O	September
Onderbesteding begroting *	Hoofd afdeling FJZ	September
Naleving Wet politiegegevens *	Directeur DBI	November
Innovatieteam	Innovation officer	November
Belangenverstrengeling *	Provinciesecretaris	December

Zoals hiervoor aangegeven, worden 10 opdrachten in 2022 afgerond. Het gaat om de volgende opdrachten.

Onderwerp	Opdrachtgever
DigiD-audit voor de nieuwe DigiD-aansluiting	Hoofd afdeling I&A
Inrichting beheerorganisatie Rijnlandroute (vervolg)	Directeur DBI
Informatiebeveiliging bij telewerken	Hoofd afdeling I&A
Renovatie C-gebouw	Concerndirecteur
Nieuwe regelgeving	Hoofd EAA
Genereren van inkomsten	Hoofd EAA
Transitie	Concerndirecteur
Bewustzijn bij de omgang met informatie	Hoofd afdeling I&A
Vertaling grondoorzaken problemen inkoopstelsel PINK voor het opgedragen werken	Hoofd afdeling I&A
Cybersecurity van Operationele Techniek – centrale objectbediening	Hoofd Eenheid Advies Gebruik Assets (DBI)

C. Monitoren van de opvolging van haar aanbevelingen

Een half jaar na afronding van elke onderzoeksopdracht bespreekt de EAA met de betrokken opdrachtgever wat is gedaan met haar aanbevelingen.

De algehele indruk is dat er serieus wordt omgegaan met de aanbevelingen van de EAA. Aanbevelingen die niet op korte termijn (kunnen) worden opgepakt omdat ze concernbrede aandacht behoeven, worden onder de aandacht van de provinciesecretaris gebracht.

Het beeld over de mate waarin de aanbevelingen van de EAA worden opgevolgd is wisselend. Aanbevelingen naar aanleiding van opdrachten met een bestuurlijk-politiek hoog profiel worden over het algemeen voortvarend opgepakt.

D. Programmeren van onderzoeken

Het concept-onderzoeksplan 2022 is voor advies voorgelegd aan de concerndirecteur en de provinciesecretaris, en aansluitend afgestemd met de Commissaris van de Koning en de gedeputeerde Middelen. Naar verwachting zullen GS dit plan in januari 2022 vaststellen waarna het plan met bijbehorende auditcharter ter kennisname aan PS zal worden aangeboden.

De medewerkers van de EAA zijn gehouden aan de gedrags- en beroepsregels van de beroepsorganisaties waaraan haar medewerkers zijn verbonden. Deze organisaties verplichten de EAA om jaarlijks de kwaliteit van haar werk te toetsen en vast te stellen of en zo ja, in welke mate wordt voldaan aan de regels.

Deze toets heeft voor het eerst plaatsgevonden op 13 januari 2022. De uitkomsten hebben geleid tot enkele aanpassingen in het onderzoeksproces.

Den Haag, 8 maart 2022

Jacques van Kempen
Hoofd Eenheid Audit en Advies

BIJLAGE BESTUURLIJKE BOODSCHAP OPDRACHTEN

Backup-, recovery- en uitwijkprocessen

Aanleiding

Jaarlijks bekijken de EAA en de informatiebeveiligingsspecialisten van I&A welke onderwerpen kwalificeren voor EAA-onderzoek. Bij de selectie van dit onderwerp speelde onder andere de ransomware-aanval bij de Universiteit Maastricht uit eind 2019 een rol. Met deze ransomware hebben hackers systemen en bestanden geblokkeerd totdat de universiteit losgeld betaalde. Het bedrag aan losgeld was bijna twee ton en het incident heeft bovendien geleid tot reputatieschade. Eind 2020 werd de gemeente Hof van Twente getroffen door een ransomware-aanval. De gemeente betaalde geen losgeld maar leed wel grote financiële schade.

Boodschap en advies

Voor de inrichting van back-up-, recovery- en uitwijkprocessen gelden binnen de overheid richtlijnen. Uit ons onderzoek blijkt dat de ingerichte processen van de provincie op dit moment niet voldoen aan alle richtlijnen. In het verleden zijn er Business Impact Analyses (BIA's) uitgevoerd voor een deel van de systemen waarin onder andere de eisen ten aanzien van de beschikbaarheid zijn bepaald. Deze zijn echter niet leidend geweest voor de inrichting van deze processen. De processen zijn in overleg met de leveranciers ingericht op basis van hun deskundigheid. Er heeft geen volledige risicoanalyse plaatsgevonden met de gebruikersorganisatie op basis waarvan de inrichting is bepaald. Voor de gebruikers is daarom niet transparant hoe robuust de inrichting is en welke keuzes hierin zijn gemaakt. Het risico bestaat dat de verwachtingen van de gebruikers ten aanzien van het terugzetten van back-ups en het door kunnen werken in geval van een calamiteit hoger zijn dan ze in werkelijkheid kunnen worden waargemaakt.

Genomen acties

De afdeling I&A heeft de aanbevelingen systematisch toebedeeld aan behandelaren. Die hebben acties ondernomen maar ze nog niet geheel afgerond. Er is inmiddels wel een nieuw back-upbeleid vastgesteld. Een complete uitwijktest is gepland voor februari 2022.

Overdracht natuurgebied Spuimonding-West

Aanleiding

Op 16 september 2020 is bij gedeputeerde B. Potjer een melding in het kader van de Regeling vermelden vermoedens van een misstand binnengekomen. De provinciesecretaris, Hennie Koek, heeft op 15 oktober 2020 de Eenheid Audit en Advies (EAA) verzocht de melding te onderzoeken.

De melding hield met name in dat de door de provincie ontwikkelde locatie Spuimond-West in 2018 ongesaneerd zou zijn overgedragen aan Natuurmonumenten. Het gebied had gezien het Besluit bodemkwaliteit gesaneerd moeten worden, omdat het landbodem was ten tijde van de ontwikkeling tot natuurgebied in 2012.

Boodschap en advies

De EAA heeft in maart 2021 een feitenrelaas uitgebracht aan de provinciesecretaris. In dit relaas zijn de relevante feiten en gebeurtenissen met betrekking tot de melding in beeld gebracht. De EAA heeft geen controle- of beoordelingsopdracht uitgevoerd en onthoudt zich van een antwoord op de vragen of de provincie Zuid-Holland in 2018 ongesaneerde grond heeft overgedragen en of de betrokken ambtenaar het uitoefenen van druk om onwettige passages uit een rapport te verwijderen, kan worden verweten.

Genomen acties

Het feitenrelaas is door GS onder geheimhouding verstrekt aan de leden van Provinciale Staten (PS). Tevens is besloten tot een nader onderzoek naar de ecologische risico's met betrekking tot de locatie Spuimonding-West.

Sturen met de nieuwe begrotingsindeling

Aanleiding

Het huidige college van Gedeputeerde Staten (GS) heeft in zijn eerste vergadering op 10 september 2019 het belang van integraliteit van werken benadrukt. Een hulpmiddel hiervoor is een begroting waarbij de hoofdstukken niet zijn ingedeeld naar sectorale beleidsterreinen, maar naar integrale opgaven.

De nieuwe begrotingsindeling heeft voor het eerst gestalte gekregen in de 1^e begrotingswijziging in april 2020. De begroting is vanaf dan opgebouwd langs de grote opgaven die in Zuid-Holland spelen. In lijn met het coalitieakkoord wordt er gesproken over zeven inhoudelijke ambities uitgewerkt in beleidsdoelen en beleidsprestaties en een ambitie gericht op de algemene middelen en organisatie. PS stelt de uitwerking van de ambities en beleidsdoelen vast, GS de uitwerking van de beleidsprestaties. Voor de toewijzing van opdrachten aan ambities wordt het zwaartepuntprincipe toegepast, waarbij een opdracht ondanks dat deze meerdere beleidsambities raakt, in één begrotingsambitie is ondergebracht.

Bestuurlijke boodschap en advies

Op ambtelijk niveau ontbreken periodieke gestructureerde voortgangsrapportages die de integrale sturing zouden moeten ondersteunen en waarmee verantwoording wordt afgelegd. Het op eenvoudige wijze kunnen beschikken over de juiste, volledige en actuele gegevens uit administratiesystemen blijft een probleem. De bestuurlijke P&C-informatie in de begroting, voorjaarsnota, najaarsnota en jaarrekening is binnen de sturingsdriehoek bestuurlijk opdrachtgever – ambtelijk opdrachtgever – behandelend ambtenaar toereikend om op de opdracht te kunnen sturen.

Over sturingsdriehoeken heen schiet deze informatie voor wat betreft integraliteit tekort. Sturing op concernniveau in de zin van optimalisatie tussen opdrachtbelang en breder provinciaal belang mankeert. De informatie kan niet op ambtelijke verantwoordingsrapportages worden gebaseerd. Ook is de informatie lastig vindbaar, omdat integrale (ambitie overstijgende) opdrachten vaak niet als zodanig herkenbaar zijn in de bestuurlijke P&C-producten. Geadviseerd is om de afdelingen FJZ/Bestuur (verantwoordelijken voor coördinatie van de P&C-cyclus) ervoor te laten zorgen dat opdrachten die aan meerdere ambities raken beter herkenbaar in de bestuurlijke P&C-

producten worden opgenomen (een leeswijzer of een kruistabel kan hierbij helpen) en de samenhang met andere (opdrachtgerichte) rapportages aan PS wordt geëxpliciteerd.

Genomen acties

De aanbevelingen worden meegenomen in het kader van de aanpassing van systemen, mandaten en regelingen ten behoeve van het opgavegerichte werken.

Netwerkprogramma H2GO

Aanleiding

De energietransitie vraagt om nieuwe oplossingen. Daarom wordt met het netwerkprogramma H2GO de potentie van een groene waterstofeconomie op het eiland Goeree-Overflakkee verkend. Een brede samenwerking van de gemeente, lokale ondernemers, gerespecteerde kennisinstellingen, onderwijs, internationale spelers en inwoners onderzoekt de rol van groene waterstof in acht schaalbare deelprojecten. Van mobiliteit tot visserij. Van aardgasvrij wonen tot een demonstratiefabriek voor de productie van groene waterstof. Samen werken de partners aan innovaties die onmisbaar zijn om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord te halen.

Sinds de oprichting van het netwerk in 2017 is er veel veranderd. De acceptatie van waterstof als een deel van de oplossing in de energietransitie is nationaal en internationaal gegroeid. Het netwerk rondom H2GO bevindt zich in de fase van planning en ontwikkeling van ideeën tot bruikbare praktijken. Ook binnen het programma is het een en ander veranderd. Er zijn nieuwe partners in het netwerk bijgekomen en zijn er partners afgefallen. De wens ontstond om het H2GO programma te evalueren, na de eerdere enquête in november 2019 samen te kijken hoe vitaal het netwerk van het H2GO programma is en te bezien of en zo ja, op welke wijze het programma door de betrokken partijen voortgezet zou moeten worden.

Bestuurlijke boodschap en advies

Met behulp van een enquête is in beeld gebracht hoe ieder van de partners van het H2GO programma aankijkt tegen het functioneren van het netwerk rondom H2GO. De enquête is gebaseerd op de methodiek van de door de EAA ontwikkelde Netwerk vitaliteitsmeter die ervan uitgaat dat het voortbestaan van een netwerk ('de vitaliteit') staat of valt met een goede kwaliteit van de onderlinge samenwerking en de opbrengsten van het netwerk. De enquête bestaat uit 52 stellingen en een aantal open vragen, waarvan de antwoorden resulteren in een beeld van de partners over de succesfactoren die de kwaliteit van de samenwerking en haar opbrengsten bepalen.

Genomen acties

In een workshop is dit beeld met de partners in aanwezigheid van de twee bestuurders van Goeree-Overflakkee en de provincie besproken waarbij onderzoekers van de EAA deze workshop hebben gefaciliteerd. Het doel van de workshop was om een volgende stap te zetten naar een vitaler netwerk en (een eerste aanzet voor) plannen te maken voor de toekomst van het programma. In de workshop hebben de workshopleden besloten om door te gaan met het netwerk. Op basis van de uitkomsten van de enquête en de workshop is een advies opgesteld, dat is voorgelegd aan achtereenvolgens de regiegroep en de stuurgroep van het H2GO programma.

Randvoorwaarden beleidsaanpassingen omgevingsbeleid

Aanleiding

De Omgevingswet beziet verschillende aspecten van omgevingskwaliteit in samenhang. Met als doel een zo goed mogelijke balans te vinden tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving.

De vormgeving van het omgevingsbeleid¹ van de provincie is gebaseerd op de Omgevingswet.

De kwaliteit van de werking van het omgevingsbeleid (en met name de integraliteit) komt tot uiting in de wijze waarop het beleid tot stand komt. Hiervoor is een goed samenspel tussen de betrokken actoren op basis van een goede rolverdeling en duidelijke mandatering (gedrag en kaders) nodig. Dit geldt ook voor helder geformuleerde beleidsdoelen, systematische monitoring van beleidsuitvoering en ondersteunende systemen op het gebied van de middelen (personeel en financiën). Op basis hiervan kunnen beleidskeuzes/-aanpassingen tijdig, juist en integraal worden doorgevoerd in het omgevingsbeleid (informatie). De invulling van dergelijke randvoorwaarden bepalen in grote mate het succes van een beleidsaanpassing.

Het was onduidelijk of deze randvoorwaarden voldoende aanwezig zijn. Om die redenen is de EAA gevraagd om aan de hand van een aantal casussen de werking van dit proces met betrekking tot de randvoorwaarden te toetsen om te leren van opgedane ervaringen.

Bestuurlijke boodschap en advies

De Omgevingswet vraagt om een cultuurverandering van de ambtelijke organisatie naar integraal en opgavegericht werken. Behandelend ambtenaren onderkennen het belang van integraal werken, maar zodra het op de toepassing aankomt, blijken de oude sectorale structuren nog hardnekkig.

Het bereiken van het maatschappelijk effect moet beter worden gewaarborgd. De casussen laten zien dat participatie momenteel vooral een informeel proces en geen bewust gestuurd proces is. Bij het opstellen van de beleidskeuze kan explicieter worden stil gestaan bij wat het te bereiken maatschappelijk effect is en welke vorm van participatie hierbij hoort.

Uit de casussen komt een continuïteitsrisico naar voren. Enerzijds doordat onvoldoende capaciteit wordt toegewezen aan een beleidskeuze (bijvoorbeeld enkele beleidskeuzes worden gedragen door voornamelijk één behandelend ambtenaar). Anderzijds doordat budgetten, ook voor langdurige trajecten, slechts voor een korte periode zijn vastgesteld. Dit komt doordat er geen echte keuzes worden gemaakt: er zijn teveel ambities.

Risico's die de beleidskeuze kunnen ondermijnen komen nog onvoldoende aan bod bij de totstandkoming van de beleidskeuze en bij de uitvoering. Op eenzelfde wijze krijgt de dossiervorming van relevante stukken gerelateerd aan de beleidskeuze ook onvoldoende aandacht.

Binnen de beleidskeuzes is er nog te weinig aandacht voor het monitoren en het evalueren van de beleidsresultaten. Indien er gemonitord wordt, is dit sterk gericht op te bereiken resultaten en niet op het te bereiken maatschappelijk effect. Hierdoor stopt de beleidscyclus te vroeg en kunnen leerervaringen niet maximaal worden benut, wat voor de provincie, die een lerende organisatie pretendeert te zijn, onwenselijk is.

¹ Omvat de instrumenten Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma en Omgevingsverordening.

Genomen acties

Er is een eerste aanzet gemaakt om voor iedere beleidskeuze (opgave) een opdrachtbeschrijving te maken waarbij monitoring en evaluatie een verplicht onderdeel is. In samenhang hiermee is extra (tijdelijke) capaciteit vrijgemaakt voor participatie en ontwikkeling van de ondersteuning en voor beschrijving van de werkwijze.

Daarnaast is een training- en opleidingstraject opgestart en is een omgevingslaboratorium voor professionalisering van beleidsontwikkeling in relatie tot de beleidscyclus ingericht, met nadruk op uitvoering.

Tenslotte zijn de Monitor Leefomgeving en de achterliggende data-infrastructuur doorontwikkeld, mede ten behoeve van de verplichte beleidsevaluaties, milieueffectrapportages en de verantwoording in het kader van de begroting.

Kwaliteitssysteem informatiebeheer

Aanleiding

Op grond van de Archiefregeling moet de 'zorgdrager', in casu de provincie Zuid-Holland, ervoor zorgen dat het beheer van zijn archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door hem toe te passen kwaliteitssysteem. Het belang hiervan neemt steeds verder toe. Met nieuwe wetgeving als de Wet Hergebruik Overheidsinformatie (WHO) en de Wijzigingswet Open Overheid (WOO) worden nieuwe eisen gesteld aan de leesbaarheid, betrouwbaarheid en doorzoekbaarheid van informatie. WOB-verzoeken beproeven in toenemende mate de opvraagbaarheid van informatie en met het opgavegericht werken wordt daarbij een aanzienlijk beroep gedaan op de opgaveteams voor een goed dossier- en informatiebeheer. Daarom is de provincie gestart met het opzetten van een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer. De EAA heeft een toets uitgevoerd op een eerste uitwerking van dit systeem.

Bestuurlijke boodschap en advies

Het vertrekpunt voor een kwaliteitssysteem is normaliter een formeel vastgesteld kwaliteitsbeleid, maar een dergelijk beleid voor informatiebeheer ontbreekt. Er is wel een document 'Visie informatiebeheer Provincie Zuid-Holland' (1 maart 2017). De oorsprong en status van dit document zijn echter onbekend. Het is raadzaam om een kwaliteitsbeleid op te stellen en dit te laten vaststellen op directieniveau. Zorg dat het beleid ook een duidelijke definitie van 'kwaliteit' bevat. Voorts is duidelijkheid over rollen een essentiële randvoorwaarde voor een goede werking van het kwaliteitssysteem. In het bijzonder is het noodzakelijk dat expliciet wordt benoemd wie de eigenaar van het kwaliteitssysteem informatiebeheer is.

Op grond van de Archiefwet 1995 (artikel 27) dienen PS een archiefverordening vast te stellen. Bij de PS-vergadering van 28 januari 2015 hebben PS het GS-voorstel aangenomen om de Archiefverordening PZH 2014 vast te stellen. Men is er niet toe gekomen om deze archiefverordening te publiceren in het Provinciaal Blad c.q. op overheid.nl, waardoor de formele status momenteel onduidelijk is.

Genomen acties

De afdeling I&A bereidt samen met de provinciearchivaris een nieuwe verordening voor op basis van een nieuw landelijk model en zal die ter vaststelling aan GS en PS aanbieden. Daarnaast wil de afdeling I&A in het tweede kwartaal van 2022 een nieuw Besluit

Informatiebeheer opstellen dat op basis van de eerder genoemde verordening door GS kan worden bekrachtigd.

Kostenbewustzijn bij de inhuur van externen

Aanleiding

GS hebben in het coalitieakkoord uitgesproken in te zetten op een doelgerichte en kostenbewuste organisatie. Het doel hiervan is om in de eigen provinciale organisatie voldoende kennis en capaciteit te hebben om taken naar behoren uit te voeren. GS willen dat niet te snel wordt teruggevallen op tijdelijke teams en contracten, maar erkent aan de andere kant dat een flexibele schil van medewerkers nodig is, alsmede dat ruimte voor de inhuur van bijzonder gespecialiseerde kennis aanwezig is.

Het vraagstuk van inhuur geniet ook politieke belangstelling, zoals blijkt uit de PS-vergadering van 14 oktober 2020. In deze vergadering, waarin de najaarsnota werd behandeld, zijn door een aantal partijen kritische kanttekeningen geplaatst bij de omvang van de inhuur.

Bestuurlijke boodschap en advies

Inhuur kan kosten- en organisatievoordelen met zich meebrengen, maar dan zullen deze elementen expliciet in de afweging om al dan niet in te huren meegewogen moeten worden. Op dit moment wordt dit vaak niet in de afweging betrokken. Als redenen hiervoor kunnen worden genoemd het onvoldoende stabiel en structureel inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve beschikbare en benodigde arbeidscapaciteit op concernniveau, afgestemd op de bestuurlijke ambities. Er zal stevig ingezet moeten worden op de strategische personeelsplanning.

Daarnaast zijn er onvoldoende centrale kaders voor inhuur gegeven, waardoor er in de organisatie verschillend gehandeld wordt en afwegingen naar eigen inzicht gemaakt worden. Een visie op arbeidscapaciteit en een beleidsuitwerking hiervan wordt gemist. Zeker nu gekozen is voor centrale (concern)sturing op de arbeidscapaciteit is een uniforme en gedisciplineerde werkwijze noodzakelijk.

Genomen acties

Het rapport is besproken in het MT van P&O. Onderkend werd dat het vraagstuk van de inhuur een nauwe relatie heeft met strategische personeelsplanning en het gevolg is van het ontbreken van centrale concern brede visie en eigenaarschap op externe inhuur. Het MT wil de aanbevelingen meenemen bij de verbetering van de concernbrede sturing op arbeidscapaciteit ten behoeve van het opgavegerichte werken.

Onderbesteding begroting

Aanleiding

Al diverse jaren kampt de provincie met onderbesteding op de begroting. Dit houdt in dat de gerealiseerde uitgaven in enig jaar achterblijven bij wat in de primaire begroting voor dat jaar is geraamd. Het verschijnsel is hardnekkig: ondanks gerichte acties zoals in het kader van het programma Voorspellen, Versnellen en Vertellen blijkt dat de realisatie over het jaar 2020 afgerond € 74 miljoen is achtergebleven ten opzichte van de primaire begroting. Op 14 oktober 2020 hebben PS via motie 950 verzocht om vanaf 2021 in alle P&C-stukken aan te geven op welke wijze met te verwachten mee- en tegenvallers rekening is gehouden. PS kunnen daardoor beter beoordelen of afwijkingen bij jaarrekening zijn ontstaan door (nieuwe) mee- of tegenvallers of door onjuiste aannames over mee- of tegenvallers.

Bestuurlijke boodschap en advies

Zet in op het verkrijgen van duidelijke beleidskeuzes door GS. Het aangeven van wat wel en niet kan binnen de beschikbare middelen is hierbij van groot belang: durf te prioriteren!

Investeer in de kwaliteit van alle begrotingsbudgetten (inclusief die welke zijn gebaseerd op een gesloten systeem) door deze zorgvuldig te onderbouwen en veronderstellingen en keuzemogelijkheden zichtbaar te maken. Dit verduidelijkt de bestuurlijke keuzes die gemaakt kunnen worden. Geef het instrument van de meerjarenbegroting een prominentere plaats bij het ramen van budgetten. Neem daarbij opdrachten die over één of meerdere begrotingsjaren heenlopen zo getrouw mogelijk in de meerjarenbegroting op en stel meerjarenclaims bij waar nodig op grond van een periodieke beoordeling.

Begroet alleen op basis van een realistisch plan en tijdpad. Budgetteer daarbij zo scherp mogelijk waardoor een minimaal beslag op de provinciale middelen wordt gelegd en efficiënt werken wordt bevorderd.

Ga in gesprek met de betrokken portefeuillehouder(s) over de kwaliteit van begrotingsbudgetten en biedt tegenwicht tegen eventueel te groot bestuurlijk planningsoptimisme.

Zet in op het substantieel versnellen van de planning & control-cyclus, met als uitgangspunt frequentere en actuelere informatie, die in een beknopte vorm aan GS en PS wordt gepresenteerd en vervolgens vastgesteld kunnen worden. Deze versnelling is een randvoorwaarde om budgethouders die scherp moeten begroten a tempo te kunnen bedienen in geval van verwachte tegenvallers op hun budgetten.

Genomen acties

In CT heeft een gesprek over de onderuitputting plaatsgevonden in aanwezigheid van de accountant en gedeputeerde Baljeu. Voorafgaande aan dit gesprek is het EAA-rapport aan alle deelnemers toegestuurd.

Naleving Wet politiegegevens

Aanleiding

Bij het verwerken van persoonsgegevens door buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) moet rekening worden gehouden met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (Wpg). Als boa's persoonsgegevens *rondom strafbare feiten* - oftewel politiegegevens - verwerken, is de Wpg van toepassing. Welke regelgeving geldt, hangt samen met de taken die de boa's uitvoeren. In beginsel vallen toezichthouden en bestuursrechtelijk handhaven onder de AVG en valt *strafrechtelijk* handhaven onder de Wpg. De boa's van de provincie werken voor DBI en zijn vooralsnog alleen actief op de provinciale vaarwegen. In het kader van strafrechtelijk handhaven hebben zij vorig jaar 21 mini processen-verbaal ofwel bekeuringen uitgeschreven, één uitvoerig proces-verbaal ofwel 'tik proces-verbaal' gemaakt en 61 formele waarschuwingen gegeven.

Op grond van de Wpg moet de provincie als verwerkingsverantwoordelijke organisatie elke vier jaar, en voor het eerst in 2021, een (externe) privacy audit laten uitvoeren en ieder jaar een interne audit. De eerste interne audit is in 2021 uitgevoerd door de EAA. De externe audit wordt naar verwachting in maart 2022 afgerond. Een afschrift van het rapport van de externe auditor moet aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) worden verstrekt.

Bestuurlijke boodschap en advies

Uit de interne audit is gebleken dat het stelsel van interne beheersingsmaatregelen van de provincie nog onvoldoende voorziet in de borging van de wettelijke eisen met betrekking tot de verwerking van politiegegevens door haar boa's. Hierbij moet rekening worden gehouden met de recente invoering van deze wet voor de boa-organisatie en het feit dat dit de eerste audit is die is uitgevoerd. Wij hebben diverse aanbevelingen gedaan om de interne beheersing te verbeteren. Deze hebben vooral betrekking op het beter documenteren van de beheersingsmaatregelen in het proces en het verbeteren van de toegangsbeveiliging en het archiefbeheer van politiegegevens.

Genomen acties

Om de kennis van de Wpg te verbeteren wordt momenteel een training voorbereid waar medewerkers van diverse afdelingen (DBI, I&A en EAA) en de Functionaris Gegevensbescherming aan deel zullen nemen. Daarnaast is DBI gestart met het opstellen van een handleiding 'BOA en privacy'. In deze handleiding wordt specifiek ingegaan op de verwerking van politiegegevens en de waarborgen die zijn omschreven in de Wpg. Met het opstellen van deze handleiding wordt het proces strafrechtelijke handhaving beter geborgd. Verwacht wordt dat de handleiding medio 2022 gereed is.

Ook is begonnen met de uitvoering van een risicoanalyse voor het proces strafrechtelijke handhaving. De verwachting is dat deze analyse in het eerste kwartaal van 2022 gereed is. Ten slotte is het project 'BOA registratiesysteem' opgestart. De functievereisten voor dit systeem zijn gedefinieerd en de eerste gesprekken met de beoogde leverancier hebben reeds plaatsgevonden. Het streven is om in mei 2022 dit systeem te implementeren.

Belangenverstremgeling

Aanleiding

De provinciesecretaris vraagt jaarlijks aan de Eenheid Audit en Advies om preventief onderzoek te doen naar een integriteitsonderwerp. Voor 2021 is het onderwerp 'belangenverstremgeling' gekozen. Van belangenverstremgeling is sprake in de situatie dat een persoon tegelijkertijd een provinciaal belang en een hiermee conflicterend persoonlijk belang dient of de schijn hiervan oproept. Onder persoonlijk belang wordt verstaan dat een persoon, diens naasten of een instelling waaraan deze gelieerd is of zijn een voordeel ten opzichte van het provinciaal belang verkrijgt of verkrijgen.

Het doel van het preventieve onderzoek voor 2021 is om de aandacht voor belangenverstremgeling te verhogen en om inzicht te geven in de weerbaarheid van de ambtelijke organisatie en haar medewerkers tegen belangenverstremgeling en het zo nodig geven van aanbevelingen. Het preventieve karakter betekent dat geen onderzoek is gedaan naar het al dan niet in de praktijk voorkomen van belangenverstremgeling. Aan medewerkers en externen is door middel van een enquête gevraagd om de eigen weerbaarheid tegen belangenverstremgeling aan te geven.

Bestuurlijke boodschap en advies

De regels voor belangenverstremgeling zijn toereikend, maar de abstractie ervan vraagt om een vertaling naar het werk. Het algemene beeld dat uit de enquête over de werking in de praktijk naar voren komt, kan tot een tevreden gevoel leiden, maar dat wil niet zeggen dat er geen winst te behalen is. Zo hebben nog niet alle medewerkers de ambtseed of belofte afgelegd. Ook kan meer blijvende bekendheid worden gegeven aan de integriteitregelgeving en de naleving daarvan, met name voor het proces 'melden van vermoedens van een

misstand'. Ten slotte kunnen de regels voor externen beter worden nageleefd en heeft het proces van melden en registreren van conflicterende nevenfuncties verbetering.

Genomen acties

De afdeling heeft nog geen reactie op het rapport en de aanbevelingen geformuleerd.